

KELETI NYELVEK ÉS KULTÚRÁK ALAPSZAK
MONGOL SZAKIRÁNY
(TÁVOL-KELETI INTÉZET)

A SZAKOT GONDOZÓ INTÉZET

Távol-keleti Intézet

**SZAKDOLGOZATTAL ÉS ALAPSZAKOS ZÁRÓVIZSGÁVAL KAPCSOLATOS
KÖVETELMÉNYEK**

Formai követelmények:

- A szakdolgozatot alapesetben magyar nyelven, vagy — előzetes megbeszélés alapján — egyéb (angol, orosz, német, vagy a szakiránynak megfelelő) nyelven, számítógépen kell elkészíteni.
- A magyar nyelven készült szakdolgozatoknak tartalmaznia kell 2-3 oldalas az alapszaknak megfelelő idegen (kínai szakirány esetén: 1800-2700 írásjegynyi modern kínai) nyelven készült összefoglalást.
- Formai követelmények: A4-es oldalakon, margóbeállítások: bal 3,5 cm, jobb 2 cm, fent 2,5 cm, lent 2,5 cm; a betűméret: a főszövegben 12 pontos, a lábjegyzeteknél 10 pontos Times New Roman, a sortávolság: a főszövegben 1,5, a lábjegyzeteknél 1; bekezdés: mindenütt sorkizárt
- A dolgozat terjedelme minimum 40.000, maximum 75.000 karakter (szóközök nélkül), mely terjedelemben nem számít bele a címoldal és a (kötelező) tartalomjegyzék, továbbá a (kötelező) bibliográfia. A felső határ tágítását a témavezető a megfelelő mértékben engedélyezheti.
- A dolgozatot elektronikus formában kell elkészíteni, és elektronikusan (PDF, vagy Word formátumban) kell felölteni a Neptun tanulmányi rendszer vonatkozó felületére.
- A szakdolgozat-leadás során egyetlen dokumentum feltöltésére van lehetőség a mellékletekkel együtt.
- A borítón fel kell tüntetni: „szakdolgozat” szót, a szakdolgozat címét, a bal alsó sarokban a témavezető nevét és címet (rangját), a jobb alsó sarokban a hallgató nevét, szakját és a szakdolgozat készítésének évét.
- A hallgatónak feltöltés során nyilatkozni kell a Neptunban, hogy a munka saját szellemi terméke. (Kérjük, hogy figyelje az Egyetem plágium-ellenőrzésre vonatkozó szabályozását.).
- 2021-től minden hallgató csak témavezetői támogatással adhatja le dolgozatát.

Tartalmi követelmények:

- Az egy témát átfogóan feldolgozó szakdolgozatában a hallgató számot ad a szakirányú tanulmányok keretében megszerzett tudásáról. A szakdolgozat témája az alapszak tárgyainak (tárgan értelmezett) témaköreiből szabadon választható, de a témát a szakszabvány/témavezetőnek jóvá kell hagynia. A szakdolgozat önálló gyűjtőmunkán (terepmunkán, levéltári kutatáson, szakirodalmi anyaggyűjtésen) alapuló dolgozat. Ebben a hallgató bizonyosságot tesz a témaként választott tárgykör anyagának, szakirodalmának, fogalmainak és terminológiájának ismeretéről. A szakdolgozatnak igazolnia kell azt, hogy a hallgató képes a fő kutatási módszereket alkalmazni, az önállóan gyűjtött anyagot rendszerezni, értelmezni, elemezni, véleményét a stílus- és nyelvi (nyelvtani) szabályoknak megfelelően megfogalmazni.
- Az egyes Tanszékek az Intézet honlapján teszik közzé a választható témaköröket. A témakínálat évente változhat, ez a Tanszékvezetők kompetenciája. A hallgató önállóan is választhat témát, ez esetben minden témáról egyedileg dönt a témavezető és a tanszékvezető.
- A hallgató a 4. szemeszterben a szakdolgozatához témavezetőt választ az illetékes tanszék oktatói közül, akivel megbeszéli a szakdolgozat koncepcióját. Ennek alapján a hallgató az adott évben május 31-ig

leadja a témavezetőnek (1 példányban) az Intézet honlapjáról letölthető „BA szakdolgozat témabejelentő lap”-ot (a másik példány a hallgatónál marad).

A mongol szakirányon „BA szakdolgozat témabejelentő lap” kitöltése és május 31-ig történő leadása nem kötelező, elegendő a szakdolgozati címbejelentő leadása az arra előírt időben.

- A hallgató a jóváhagyott szakdolgozati címet a záróvizsgát megelőző félévben köteles a Neptun tanulmányi rendszeren keresztül bejelenteni. A szakdolgozati címbejelentés határidejét az adott félévre vonatkozó Hasznos tudnivalók (határidős jegyzék tartalmazza. Témaváltozás esetén a címváltozást a hallgató a záróvizsgát megelőzően köteles bejelenteni a Tanulmányi Hivatalban. A változtatás időpontja és a záróvizsga-időszak kezdete között az alapképzés és a mesterképzés esetén legalább 4 hónapnak kell elteltie.
- A hallgató a témavezetőt köteles konzultáció céljából (min. 3 alkalom) felkeresni. A konzultáción történő megjelenést az Intézet honlapjáról letölthető „BA szakdolgozat konzultációs lap”-on a témavezető aláírásával igazolja. A konzultációs lapot a hallgató köteles a dolgozat leadásakor mellékelni.

ÉRTÉKELÉS:

A szakdolgozat megírásában a hallgatót (kötelező jelleggel választandó) témavezető segíti. A témavezető szükség esetén konzultál a bírálóval az értékelésről, részt vehet a szakdolgozat védésén, s lehet akár a szakdolgozat egyik bírálója is. Külső témavezető/bíráló személyének választását a szakirány vezetője engedélyezheti.

A szakdolgozat értékelése ötfokú skálán (1-5) történik. A dolgozat érdemjegyét a témavezető és a Tanszékvezető által kijelölt bíráló szöveges bírálatára alapján az alapszakos záróvizsga bizottság állapítja meg. A bírálatok elkészítéséhez az Intézet által meghatározott szempontok (1. témaválasztás, 2. nyelvezet, terminológia, stílus, 3. filológiai apparátus, 4. a vizsgálat megalapozottsága, 5. szerkezet, gondolatmenet, 6. módszer) az irányadók.

A „Szakdolgozati bírálati lap” a szempontok részletes leírásával az Intézet honlapjáról letölthető. Amennyiben a záródolgozatban sorozatosan súlyos, értelemzavaró nyelvi hibák fordulnak elő, az összesített érdemjegy elégtelen. Az elégtelen dolgozat ismétlésének módját az intézményi szabályzatok és a szakirány előírásai tartalmazzák.

BA SZAKZÁRÁS KÖVETELMÉNYEI:

Az alapszakos záróvizsgára — amelynek előfeltétele az abszolutórium és az elfogadott szakdolgozat — a (vagy a tanulmányokat lezáró utolsó) félév végén kerül sor és **csak szóbeli részből áll:**

Szóbeli rész:

Az e vizsga által ellenőrzött ismeretek — nyelv és írásbeliség, történelem, hagyományos műveltség, kultúra, vallástörténet — témaköreiben a szakirány oktatói tételsorokat dolgoznak ki és bocsátanak a hallgatók rendelkezésére. Minimum kéttagú bizottság előtt vizsgáznak, az említett tárgykörökhöz tartozó tételsorokból való húzással (minden tételsorból 1-1-et, összesen 5-öt). A hagyományos mongol műveltség témakör tételét mongol nyelven kell előadni. A tételek mellett a szakdolgozat szóbeli védésére is sor kerül, melynek során a hallgató röviden ismerteti a szakdolgozata eredményeit, reagál a szakdolgozat bírálatára és válaszol a bizottság által feltett további kérdésekre.

A ZÁRÓVIZSGA ÉRTÉKELÉSE:

A záróvizsgán adott/kapott érdemjegyek:

ZV szakdolgozat védés vizsgarész érdemjegye + ZV Hagyományos nomád műveltség szóbeli tétel részjegye (ami a nyelvi készségeket is tartalmazza) + ZV Sámánizmus és népvallás szóbeli tétel részjegye + ZV Mongol és belső-ázsiai buddhizmus szóbeli tétel részjegye + ZV A mongol nyelvek, nyelvjárások és írások szóbeli tétel részjegye + ZV Történelem szóbeli tétel részjegye; ZV összesített érdemjegye

A záróvizsga végeredménye (összesített érdemjegye):

A záróvizsga összesített eredményét a szakdolgozat védeke vizsgarész érdemjegyének és a húzott tétel vizsgarészek (5 tétel) érdemjegyeinek számtani átlaga adja kerekítve, ötfokú skálán (1-5). A kerekítés az akadémiai kerekítés szabályai szerint történik.

A gyakorlatban:

kerekítve = (ZV szakdolgozat védeke részjegye + ZV Hagyományos nomád műveltség szóbeli tétel részjegye + ZV Sámánizmus és népvallás szóbeli tétel részjegye + ZV Mongol és belső-ázsiai buddhizmus szóbeli tétel részjegye + ZV A mongol nyelvek, nyelvjárások és íráskok szóbeli tétel részjegye + ZV Történelem szóbeli tétel részjegye)/6

AZ OKLEVÉL MINŐSÍTÉSE:

Az oklevél minősítést a szakdolgozat bírálatára kapott érdemjegyének és a záróvizsgán megszerzett összesített érdemjegyének számtani átlaga adja a HKR 84§ (6) bekezdésben foglalt kerekítési szabályok alapján.

A gyakorlatban:

kerekítve = (szakdolgozat bírálatának érdemjegye + ZV összesített érdemjegye)/2

Az oklevél érdemjegy megállapítása:

84. § (6) Az oklevél minősítése a két tizedesjegyre kiszámított átlageredmény alapján történik:

- kiváló, ha az átlag 4,80-5,00,
- jeles, ha az átlag: 4,50-4,79,
- jó, ha az átlag 3,50-4,49,
- közepes, ha az átlag 2,50-3,49,
- elégséges, ha az átlag 2,00-2,49.

TÉTELEK, ZÁRÓVIZSGA TÉMAKÖRÖK AZ EGYES SZAKIRÁNYOKON:

A MONGOL SZAK ZÁRÓVIZSGA TÉMAKÖREI

I. MODUL: HAGYOMÁNYOS NOMÁD MŰVELTSÉG

(az ehhez a mondulhoz tartozó tételből mongol nyelven számol be a vizsgázó)

1. Legelőváltó gazdálkodás
2. Jóságértés: tawan xošuu mal
3. Vadászat
4. Viselet
5. Táplálkozás
6. Szállás
7. Földművelés
8. Kézművesség: nemezkészítés, bőrfeldolgozás, kovácmesterség, fafaragás
9. Átmeneti rítusok és a hozzájuk kapcsolódó ünnepek: születés, hajvágás, lakodalom, temetés 10. Játékok, versenyek
11. Szokásvilág

II. MODUL: HIEDELEMRENDSZER ÉS VALLÁSOK

II.1. Sámánizmus és népvallás

1. A mongol mitológia rétegei és az eredetmítoszok tematikája
2. A mongol sámánizmus kultuszai, rítusai és terminológiája
3. A sámán és más vallási specialisták társadalmi és kulturális szerepe
4. A szinkretikus mongol népvallás kialakulása, szöveghagyománya és rítusai

5. A vallási szinkretizmus jelenségei

II.2. *Mongol és belső-ázsiai buddhizmus (minden tétel mellé egy buddhista alapfogalom értelmezése)*

1. A buddhizmus, mint államvallás Belső-Ázsiában
2. A buddhizmus Észak-Indiában és a Kusán Birodalom
3. Buddhizmus a Belső-ázsiai területeken: Kelet-Turkesztán, az Ujgur Birodalom, a Tangut Birodalom
4. Buddhizmus a Kitaj és Dzsürcsi Birodalomban
5. A mongol buddhizmus a 13–14. században; ujgur hatások a mongol buddhizmusban
6. Kubiláj kán kora és a tibeti buddhizmus térhódítása
7. A mongolok szerepe a tibeti egyháztörténetben
8. A mongolok „második buddhista megtérése”
9. A mongol kolostori rendszer struktúrája
10. A mongol *kubilgán*-rendszer fontos alakjai és társadalmi szerepük
11. A teokratikus mongol állam és a buddhizmus 20. századi története

III. MODUL: A MONGOL NYELVEK, NYELVJÁRÁSOK ÉS ÍRÁSOK

1. Az altaji nyelvek és jelentőségük a mongol nyelv történetében
2. A mongol nyelv története
3. Az írott mongol nyelv
4. A preklasszikus mongol nyelv
5. A klasszikus mongol nyelv
6. A modern mongol nyelvek
7. A halha nyelv
8. Az ojrát és kalmük nyelv
9. A burját nyelv
10. Belső-Mongólia nyelvei
11. A Gansu-Qinghai-i mongol nyelvek és a peremnyelvek
12. A mongol nyelvű népek írásainak története
13. Az ujgur-mongol írás
14. A mai mongol népek által használt írásrendszerek

IV. MODUL: MONGOL NÉPKÖLTÉSZET ÉS IRODALOM

IV.1. *Népköltészet*

1. A mongol eposz
2. A mongol népmese
3. A mongol népdal tipologizálása
4. Szertartási költészet (ерөө л, магтаал, дом шившилэг, бэлэг дэмбэрэлийн үг, хараал)
5. A mongol kiserika (зүг үр цэцэн үг, оньсго, stb.)

IV.2. *Régi és modern mongol irodalom*

1. A mongol krónikairodalom korszakolása, főbb jellemzői
2. A mongol buddhista kánon fordítástörténete
3. A mongol buddhista fordításirodalom főbb jellemzői
4. A mongol buddhista irodalom műfajai
5. *A mongolok titkos története*
6. A 19. század irodalmi trendek, legfontosabb alkotók
7. A 20. századi irodalom korszakolása, legfontosabb műfajai és alkotói

V. MODUL: TÖRTÉNELEM

V.1. *Belső-Ázsia korai története és a Nagy Mongol Birodalom*

1. Nomád államalakulatok Belső-Ázsiában
2. Belső-Ázsia nomád birodalmainak társadalmi szerkezete, hadszervezete

3. A mongol és feltételezett mongol népek a 4. századtól a 11. század végéig
4. A Nagy Mongol Birodalom állami és társadalmi struktúrája
5. Kubiláj kán szerepe és a Jüan kor társadalma
6. Az Aranyhorda és utódállamai
7. A mandzsu hódítás és a mongol államok
8. A négy halha kánság kialakulása és szerepe a mandzsu korban
9. Az ojrát birodalom és a kalmüök

V.2. Mongólia 20. századi és mai története, politikája

1. A 8. *bogd gegén* történeti szerepe
2. A mongol népi forradalom
3. A személyi kultusz időszaka
4. Mongólia a 2. világháborúban
5. A szocialista Mongólia
6. Az 1990-es évek politikai, gazdasági és társadalmi változásai
7. A Mongol Köztársaság a 21. században